

Неналежне виконання обов'язків відбувається внаслідок недбалого або несумлінного до них ставлення: наприклад, медична сестра не проводить необхідної обробки медичних інструментів. Обов'язковим наслідком вказаної дії або бездіяльності є зараження вірусом імунodefіциту або іншої невиліковної інфекційної хвороби хоча б однієї людини (ч. 1 ст. 131 КК України) або двох і більше осіб (ч. 2 цієї статті).

Між дією (бездіяльністю) особи, що порушила професійні обов'язки, і вказаними наслідками потрібно встановити причинний зв'язок.

Суб'єкт злочину – спеціальний, це медичні або фармацевтичні працівники (лікарі, медичні сестри, співробітники лабораторій, які здійснюють діагностику цих захворювань або проведення досліджень інфікованого матеріалу тощо). Суб'єктивна сторона характеризується виною у формі необережності у виді злочинної самовпевненості або злочинної недбалості.

Донченко О.І., доцент кафедри загальноправових дисциплін та міжнародного права ОНУ ім. І. І. Мечникова, к.ю.н.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОСЯГАННЯ НА ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Одним з головних обов'язків держави Конституція України проголошує забезпечення прав і свобод людини і громадянина. У реалізації цього завдання одне з чільних місць належить органам місцевого самоврядування. Їх діяльність пов'язана з вирішенням спірних питань життєдіяльності людей певної спільноти, забезпеченням їх прав на задоволення власних потреб.

Належний правовий захист представників органів місцевого самоврядування – це важливий крок для гарантування дотримання прав і свобод людини і громадянина в державі, зміцнення її як

правової держави. Важлива роль у такому захисті належить кримінально-правовим нормам.

Діяльність органів місцевого самоврядування регламентується багатьма нормативно-правовими актами, які визначають завдання, функції, принципи діяльності таких органів, повноваження, права та обов'язки їх представників тощо. Незважаючи на охорону авторитету органів місцевого самоврядування різними правовими нормами, вдосконалення перш за все потребує її кримінально-правове регулювання.

Розділ XV Особливої частини КК України «Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян» містить норми, в яких передбачено відповідальність за посягання на авторитет згаданих органів (ст. 341, 342, 351), однак окремі положення цих норм є недосконалими.

Крім того, у зв'язку з адміністративною реформою в Україні органам самоврядування на місцях надається і буде надаватися більше коло повноважень. Звичайно, це може призвести до певних зловживань з боку самих представників органів місцевого самоврядування, але, без сумніву, це призведе до збільшення випадків посягань на таких представників з приводу виконання ними своїх повноважень. Тому проблема кримінальної відповідальності за посягання на представників органів місцевого самоврядування і їх належний захист потребує нагального вирішення.

Злочини даної категорії істотно порушують суспільні відносини, які забезпечують нормальне функціонування органів місцевого самоврядування та їх представників, протидіють нормальній діяльності цих органів, послаблюють їх авторитет, заподіюють шкоду життю, здоров'ю, гідності або власності громадян, іншим об'єктам, які охороняються законом.

Родовим об'єктом цих злочинів є певна група суспільних відносин, що виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян і фізичними особами у зв'язку із здійсненням адміністративно-розпорядчих

функцій з метою захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Безпосереднім об'єктом виступають відносини, що виникають між органами місцевого самоврядування у зв'язку із здійсненням ними своїх функцій.

Предметом злочину, передбаченого ст. 341, є будівлі і споруди, що забезпечують діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян.

Об'єктивна сторона цих злочинів виражається у діях, а саме у захопленні державних або громадських будівель чи споруд; опорі представників влади під час виконання ним своїх обов'язків; невиконанні законних вимог депутата місцевої ради, створення штучних перешкод у їх роботі, надання їм завідомо неправдивої інформації.

Для наявності об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 341 КК, не має значення, захоплені всі приміщення будівлі чи споруди або частина їх площі. Спосіб захоплення державної або громадської будівлі чи споруди може бути різним: відкритим, таємним, насильницьким, обманним тощо. Злочин вважається закінченим з моменту захоплення хоча б частини площі будівлі чи споруди. Тривалість незаконного утримання цих об'єктів на кваліфікацію злочину не впливає.

Для об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 342 КК, необхідно, щоб опір виявлявся при виконанні представниками органів місцевого самоврядування службових обов'язків. Для злочину не має значення, виконували ці особи свої службові обов'язки, перебуваючи безпосередньо на службі, чи діяли у межах своїх повноважень з власної ініціативи. Злочин вважається закінченим з моменту активної протидії.

Невиконання службовою особою законних вимог депутата, як одна з форм об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 351 КК, виражається у діях чи бездіяльності службової особи всупереч законним вимогам депутата. Як створення штучних перешкод можна розглядати ухилення службової особи від свого обов'язку надати депутату можливості консультації із фахівцем, від надання йому юридичної допомоги, від реалізації права депутата на

невідкладний прийом службовою особою тощо. Надання депутату будь-яких інформаційних матеріалів, необхідних для здійснення його діяльності, зміст яких завідомо для службової особи спотворений, утворить надання завідомо неправдивої інформації. Цей злочин вважається закінченим з моменту вчинення будь-якого вищезазначеного діяння.

Суб'єктивна сторона усіх злочинів – прямий умисел, що поєднується зі спеціальною метою – незаконно користуватися або перешкодити нормальній роботі підприємств, установ, організацій (ст. 341); перешкодити законній діяльності депутата (ст. 351).

Суб'єкт злочинів, передбачених ст. 341 і 342 загальний – фізична, осудна особа, яка досягла 16 років, а ст. 351 – службова особа.

Павленко І.В., доцент кафедри
публічного права НТУУ «КПІ», к.ю.н.

ПОРНОГРАФІЯ ЧИ ВІРТУАЛЬНА ПРОСТИТУЦІЯ?

Сучасний стрімкий розвиток комп'ютерних та інформаційних технологій дає нові форми спілкування для задоволення статевих пристрастей. Йдеться про те, що судово-слідча практика зіткнулася з таким діянням як демонстрування оголеного тіла, його частин, імітація статевого акту через веб-камеру в режимі он-лайн з метою заробітку без запису на матеріальні носії.

Вироків, які б набрали законної сили стосовно осіб, які самостійно займаються такою діяльністю, в Україні наразі немає. Проте, є вироки щодо осіб, які організовують такий «бізнес». Судова практика кваліфікує такі діяння за ст. 301 КК України [1, електронний ресурс].

Така кваліфікація є правильною за умови, що інформація, яка йде в режимі он-лайн через веб-камеру – це предмет злочину, відповідальність за який передбачена ст. 301 КК України. Проте,